

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/37/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2112221246
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2112221246.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holič, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: D. D., narodené X.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Jána Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov - matky: C. D., narodená XX.XX.XXXX, bytom J. Z. XXXX/XX, J., a otca Z. D., narodený XX.XX.XXXX, bytom Y. XXXX/XX, J., o zvýšenie výživného, na odvolanie otca maloletej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 14.2.2013 č.k. 10P/78/2012-112, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zvýšil s účinnosťou od 19.10.2012 výživné otca na maloletú zo sumy 50 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Zročné výživné za obdobie od 19.10.2012 do 31.1.2013 v sume 241,94 eura povolil otcovi zaplatiť v mesačných splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod následkom straty výhody splátok. Týmto sa zmenil rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 37P/2/2011-23 zo dňa 14.3.2011 v časti výšky výživného.

Rozhodnutie prvostupňový súd s použitím ust. § 62 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 160 ods. 1 O.s.p. vecne odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že zvýšenie výživného pre maloletú je opodstatnené, keďže od ostatného určenia výživného rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 37P/2/2011-23 zo dňa 14.3.2011 došlo k zmene okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Na strane maloletej tým, že od ostatnej úpravy výživného od marca 2011 vyrástla, je staršia o 1 rok, od 1.9.2012 navštevuje materskú škôlku, v dôsledku čoho sa úmerne veku podstatne zvýšili aj náklady spojené s uspokojovaním jej odôvodnených hmotných potrieb. U matky sa zmenili pomery tým, že sa jej zvýšil príjem, keď súd pri ostatnom určení výživného vychádzal z príjmu cca 550 eur, teraz príjem matky predstavuje sumu 670 eur. Matka žije v spoločnej domácnosti len s maloletou. Otec v čase ostatnej úpravy výživného nepracoval, nebol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nemal žiaden príjem, a v rovnakej situácii bol otec do 31.12.2012; od 1.1.2013 sa zamestnal u zamestnávateľa PIDO s.r.o. s čistým príjmom v januári 2013 v sume 410,61 eura. Otec žije v spoločnej domácnosti s priateľkou G. S., , ktorá je na materskej a poberá rodičovský príspevok od 1.2.2012 v sume 194,70 eura mesačne a od 1.1.2013 v sume 199,60 eura mesačne, s jej siedmymi maloletými deťmi a s matkou priateľky X. B., ktorá je zamestnaná s príjmom v sume 344,89 eura. Obaja rodičia nemajú iné vyživovacie povinnosti. Otec v konaní poukazoval na to, že mu pribudla

vyživovacia povinnosť k maloletému Z. S., narodenému X.X.XXXX s tým, že je jeho biologickým otcom, ktorú vyživovaciu povinnosť nemohol súd zohľadniť, nakoľko ako otec maloletého je v rodnom liste zapísaný manžel priateľky otca A. S., a v minulosti na tunajšom súde prebiehajúce konanie o zapretie otcovstva bolo zastavené. Súd rozhodol o zvýšení výživného otca na maloletú v súlade s požiadavkou matky od podania návrhu, teda od 19.10.2010, v zmysle ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine, i keď je nepochybné, že na strane maloletej došlo k vyššie uvedeným podstatným zmenám pomerov, pre ktoré je možno upraviť výšku výživného skôr, avšak uvedené zmeny pomerov nemožno považovať za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré možno priznať výživné i spätne pred podaním návrhu. Pri rozhodovaní o zvýšení výživného vychádzal súd z priemerného čistého mesačného príjmu matky v roku 2012 v sume 670 eur. U otca vychádzal súd z priemerného čistého mesačného príjmu v roku 2008 v sume 509,48 eura (mzda plus nemocenské dávky), ktorý otec dosahoval u zamestnávateľa PCA Slovakia, s.r.o., u ktorého skončil otec pracovný pomer dohodu na jeho vlastnú žiadosť, keďže súd je názoru, že otec sa týmto svojim konaním vzdal bez dôležitého dôvodu zamestnania bez toho, aby mal zabezpečenú možnosť budúceho príjmu. Navyše u svojho súčasného zamestnávateľa už otec dosiahol čistý príjem v januári 2013 podstatne nižší v sume 410,61 eura. Podľa názoru súdu otec nejavil skutočný záujem o zamestnanie od jeho ukončenia pracovného pomeru na dobu neurčitú v PCA Slovakia, s.r.o. do jeho nástupu do pracovného pomeru na dobu neurčitú v PIDO s.r.o., keďže po skončení pracovného pomeru v PCA Slovakia, s.r.o. si nepodal žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie, čo svedčí o jeho ľahkovážnom a nezodpovednom prístupe k možnosti zamestnať sa a neprejavil tak dostatočnú snahu o zapojenie sa do pracovného procesu využitím všetkých dostupných možností na získanie zamestnania. Otec sa staval k možnostiam zamestnania sa a získania príjmu pasívne neuvedomujúc si, že jeho vyživovacia povinnosť k maloletým deťom je prvoradá, a sám sa tak svojim konaním dostal do situácie, že bol bez akéhokoľvek príjmu. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletej, ktorá je v plnej miere odkázaná výživou na svojich rodičov, keďže nie je schopná sama sa živiť. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov súd zvýšil výživné otca pre maloletú zo sumy 50 eur mesačne na sumu 100 eur mesačne, pričom takto určenú výšku výživného považoval za zodpovedajúcu odôvodneným potrebám maloletej, ako i primeranú zárobkovým možnostiam a schopnostiam otca, berúc do úvahy zásadu, že životná úroveň detí a rodičov má byť rovnaká a vyživovacia povinnosť rodičov k maloletým deťom je prvoradá. Zvýšením výživného vznikol otcovi nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 19.10.2012 do 31.1.2013 vo výške 291,94 eura. Otec mal za uvedené obdobie zaplatiť sumu 341,94 eura (od 19.10.2012 do 31.10.2012 výživné v sume 41,94 eura, t. j. 100 eur : 31 dní x 13 dní, od novembra 2012 do januára 2013 výživné v sume 300 eur, t. j. 100 eur x 3 mesiace), od ktorej sumy odrátal súd sumu 100 eur, teda zaplatené výživné v decembri 2012 v sume 50 eur a zaplatené výživné v januári 2013 v sume 50 eur. Súd povolil otcovi nedoplatok na zročnom výživnom zaplatiť v mesačných splátkach po 10 eur v súlade s § 160 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal otec maloletej odvolanie, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zníži jeho vyživovaciu povinnosť na 40,- Eur, alebo ju ponechá vo výške 50,- Eur. Odvolateľ poukázal na to, že žije s priateľkou G. S., s ktorou má syna Z. S., nar. X.X.XXXX a v máji sa im má narodiť ďalšie dieťa, priateľka má ešte ďalších šesť detí, aktuálne poberá rodičovský príspevok 199,60 Eur, odvolateľ má príjem 410,61 Eur, z čoho platia nájom za byt 380,- Eur, omeškané nájomné 100,- Eur, výživné na mal. D. 50,- Eur, na stravu a hygienu im zostáva pre 9-člennú rodinu 80,21 Eur, sumou 100,- eur im prispieva matka priateľky.

Matka maloletej, ani kolízny opatrovník odvolací návrh nepodali. Matka maloletej vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť. Poukázala na to, že otec maloletej konečne začal pracovať, má vyživovaciu povinnosť len k mal. D., s ktorou matka vyžije len tak tak, vypomáha im jej matka. Mesačné náklady na maloletú sú oveľa vyššie ako 50,- eur. Nemožno prihliadnuť na to, že priateľka otca má kopec detí, tie majú totiž svojho vlastného otca, ktorý má na ne platiť výživné. Matka sa stará o to, aby mal. D. rozvíjala svoj talent a aby z nej niečo vyrástlo. Matka pracuje ako operátorka a snaží sa zabezpečiť prostriedky, otec maloletej by sa mal tiež snažiť.

Kolízny opatrovník vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu otca maloletej poukázal na to, že určená výška výživného je v záujme dieťaťa, zmenili sa pomery na strane maloletej, ktorá fyzicky vypsela a

je vekovo staršia a tým sa zvýšili náklady spojené so zabezpečením jej potrieb, a preto odporučil rozsudok prvostupňového súdu potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) O.s.p.), preskúmal rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 1 písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu otca nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvého stupňa je v celom rozsahu vecne správny a boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie.

Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvého stupňa dôsledne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na zvýšenie výživného a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právne závery vo veci, s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke.

V zmysle súdom prvého stupňa aplikovaného ustanovenia § 78 Zákona o rodine i v spojení s ustanovením § 163 ods. 1 O.s.p., dohody i súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery, resp. ak sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a trvanie dávok, pričom zmena rozsudku je prípustná od času, keď došlo k zmene pomerov. Hmotno-právnu podmienkou pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom je teda zmena pomerov, ktorá musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

Z vyššie citovaných ustanovení zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciú povinnosť iných povinných voči týmto osobám. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem

uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

Dokazovaním vykonaným prvostupňovým súdom bolo nesporne preukázané, že v danom prípade došlo najmä na strane maloletej k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšiť výšku doteraz stanoveného výživného. Od ostatného určenia výživného rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 37P/2/2011-23 zo dňa 14.3.2011 došlo k zmene okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Na strane maloletej tým, že od ostatnej úpravy výživného od marca 2011 vyrástla, je staršia, od 1.9.2012 navštevuje materskú škôlku, v dôsledku čoho sa úmerne veku podstatne zvýšili aj náklady spojené s uspokojovaním jej odôvodnených hmotných potrieb. U matky sa zmenili pomery tým, že sa jej zvýšil príjem, keď súd pri ostatnom určení výživného vychádzal z príjmu cca 550 eur, teraz príjem matky predstavuje sumu 670 eur. Matka žije v spoločnej domácnosti len s maloletou. Otec v čase ostatnej úpravy výživného nepracoval, nebol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, nemal žiaden príjem, až od 1.1.2013 sa zamestnal s čistým príjmom v januári 2013 v sume 410,61 eura. Otec žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, ktorá je na materskej a poberá rodičovský príspevok od 1.2.2012 v sume 194,70 eura mesačne a od 1.1.2013 v sume 199,60 eura mesačne, s jej siedmymi maloletými deťmi a s matkou priateľky, ktorá je zamestnaná s príjmom v sume 344,89 eura. Obaja rodičia nemajú iné vyživovacie povinnosti.

Súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní správne aplikoval ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine a vychádzal z priemerného čistého mesačného príjmu otca v roku 2008 v sume 509,48 eura (mzda + nemocenské dávky), ktorý otec dosahoval u zamestnávateľa PCA Slovakia, s.r.o., u ktorého zamestnávateľa skončil otec pracovný pomer dohodu na jeho vlastnú žiadosť. Súd prvého stupňa dospel k správnej závere, že otec sa týmto svojim konaním vzdal bez dôležitého dôvodu zamestnania bez toho, aby mal zabezpečenú možnosť budúceho príjmu. Navyše u svojho súčasného zamestnávateľa otec dosiahol čistý príjem v januári 2013 podstatne nižší v sume 410,61 eura. Podľa názoru súdu otec nejavil skutočný záujem o zamestnanie od jeho ukončenia pracovného pomeru do jeho nástupu do pracovného pomeru v PIDO s.r.o., keďže po skončení pracovného pomeru si nepodal žiadosť o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie, čo svedčí o jeho ľahkovážnom a nezodpovednom prístupe k možnosti zamestnať sa a neprejavil tak dostatočnú snahu o zapojenie sa do pracovného procesu využitím všetkých dostupných možností na získanie zamestnania. Povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletej, ktorá je v plnej miere odkázaná výživou na svojich rodičov, keďže nie je schopná sama sa živiť.

Zhrnúc vyššie uvedené preukázané skutočnosti je potrebné uzavrieť, že od predchádzajúcej úpravy výživného otca k maloletej D. v roku 2011 došlo k podstatným zmenám pomerov na strane maloletého dieťaťa, keď za obdobie od predchádzajúcej úpravy výživného narástla, vyspela, začala navštevovať materskú školu, v dôsledku čoho náklady na jej výživu za toto obdobie podstatne vzrástli, čo spolu s podstatným všeobecným nárastom životných nákladov v zmysle § 78 ods. 3 Zákona o rodine jednoznačne odôvodňuje zvýšenie výživného. K podstatnej zmene pomerov došlo i na strane matky maloletej, ktorej sa príjem zvýšil približne o sumu 120,- Eur. Posúdiac uvedené zmeny pomerov vo vzájomných súvislostiach odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k závere, že boli splnené podmienky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej, pričom naopak neboli dané zákonné dôvody na zníženie vyživovacej povinnosti k dieťaťu.

Čo sa týka primeranosti zvýšenia výživného, odvolací súd sa zhodol so závermi prvostupňového súdu, že primeraným zisteným a preukázaným pomerom účastníkov, potrebám dieťaťa ako i možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov zodpovedá zvýšenie z pôvodnej sumy 50,- Eur na 100,- Eur mesačne. Takúto sumu výživného môže otec maloletej zo svojho príjmu, ako bol ustálený vyššie, uhradiť bez toho, aby ohrozil uspokojovanie svojich základných životných potrieb. Na druhej

strane takto určené výživné spolu s primeraným výživným od matky a prídavkami na dieťa umožní uspokojiť odôvodnené potreby maloletej D..

Podľa zaužívanej súdnej praxe platí, že výživné rodiča na deti by malo byť určené v rozmedzí 20 až maximálne 30% z jeho príjmu. 30% z preukázaného príjmu otca vo výške 509,48 Eur predstavuje cca 153,- Eur, 30% z aktuálne dosahovaného príjmu vo výške 410,61 Eur predstavuje cca 123,- Eur. Podľa súdom prvého stupňa zvýšeného výživného bolo určené výživné vo výške 100,- Eur, i z tohto hľadiska je zvýšenie výživného prvostupňovým súdom primerané. Súd prvého stupňa správne určil i výšku sumy ročného výživného za obdobie od 19.10.2012 do 31.1.2013 vo výške 241,94 Eur, v ktorom nie je zahrnuté výživné za mesiac február 2013, ktoré ešte v čase rozhodovania súdu nebolo splatné.

K odvolacím námietkam otca je potrebné uviesť, že dokazovaním vykonaným súdom prvého stupňa bolo dostatočne a spoľahlivo preukázané, že nemá iné vyživovacie povinnosti. Pokiaľ otec v konaní poukazoval na to, že mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletému Z. S., s tým, že je jeho biologickým otcom, takúto vyživovaciu povinnosť nemohol súd zohľadniť, nakoľko ako otec maloletého Z. je v rodnom liste zapísaný manžel priateľky otca A. S. a v minulosti na súde prebiehajúce konanie o zapretie otcovstva bolo zastavené. K maloletému Z. S. ako aj k ďalším deťom priateľky otca má zákonom danú vyživovaciu povinnosť ten, kto je ako otec zapísaný v rodnom liste jednotlivých detí. Súd nemohol zohľadniť ani vyživovaciu povinnosť, ktorá vznikne až narodením ďalšieho dieťaťa G. S., pričom bude rovnako potrebné vychádzať z toho, kto bude v rodnom liste zapísaný ako otec tohto dieťaťa.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu potom odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vo výroku vecne správny, s použitím ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 146 ods. 1 písm. c), v spojení s ustanovením § 81 ods. 1 O.s.p., s použitím § 224 ods. 1 O.s.p.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.